

Fullmäktige 21.09.2026

Motion om att minska höga ljudnivåer och dålig arbetsro i skolorna i Esbo

Beredning och upplysningar:
Helin Erkkö
Reimars Mia
Lippo Asko
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Henna Kajavas m.fl. motion 23.2.2026 om att minska höga ljudnivåer och dålig arbetsro i skolorna i Esbo samt konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Sammandrag

Henna Kajava och 17 andra ledamöter lämnade 23.2.2026 en motion om att minska höga ljudnivåer och dålig arbetsro i skolorna i Esbo samt om att utarbeta ett program för bekämpning av dessa.

I motionen betonas bullrets inverkan på elevernas välbefinnande, koncentration och lärande. Motionen grundas på forskningsinformation från Institutet för hälsa och välfärd samt på expertmaterial från Finska Hörselförbundet. Dessutom har ungdomsfullmäktige i sitt initiativ lyft fram behovet av tysta rum som kan användas under skoldagen. Ungdomsfullmäktiges utlåtande om motionen bifogas som tilläggsmaterial.

Rådet för personer med funktionsnedsättning i Esbo understöder utarbetandet av ett program för bekämpning av höga ljudnivåer i skolorna i Esbo. Genomförandet och effekten av åtgärderna i det utarbetade programmet bör följas upp och vid behov utvecklas så att de fungerar bättre.

Utlåtandet av rådet för personer med funktionsnedsättning om frågan bifogas som tilläggsmaterial.

Sektorn för fostran och lärande anser att temat som lyfts fram i motionen är viktigt och aktuellt. Hanteringen av höga ljudnivåer och sensorisk belastning främjas redan nu systematiskt i Esbo som en del av planeringen och ombyggnaden av skollokaler och i skolornas dagliga verksamhet. Anvisningarna för funktionell skolplanering styr till att beakta ljudmiljöns kvalitet och möjligheten att arbeta i en lugn miljö.

Sektorn för fostran och lärande anser dock inte att det är ändamålsenligt att utarbeta ett separat program för bekämpning av höga ljudnivåer som gäller hela staden, utan anser att de mest verkningsfulla lösningarna utarbetas i de enskilda skolorna och genom utveckling av de vardagliga arbetssätten.

Beredning av utlåtandet

Utlåtandet har beretts i samarbete mellan finsk grundläggande utbildning och svenska bildningstjänster samt staben för sektorn för fostran och lärande. Utlåtandet återremitterades för beredning av nämnden för fostran och lärande 27.5.2026. Utlåtandet behandlades av nämnden för fostran och lärande 10.6.2026 och av nämnden Svenska rum 11.6.2026.

Verkningarna av höga ljudnivåer och dålig arbetsro

I motionen ägnas uppmärksamhet åt höga ljudnivåer och dålig arbetsro i skolorna i Esbo och dessas inverkan på elevernas välbefinnande och lärande. I motionen föreslås att Esbo stad utarbetar ett separat program för bekämpning av höga ljudnivåer i skolorna. Programmet skulle genomföras på ett mångsidigt sätt och uppdateras regelbundet. Motionen grundar sig på forskningsinformation från Institutet för hälsa och välfärd (THL) och på expertmaterial som utarbetats av Finska Hörselförbundet.

Sektorn för fostran och lärande anser att temat som lyfts fram i motionen är viktigt och motiverat. Enligt undersökningar som gjorts av Institutet för hälsa och välfärd upplever en stor del av eleverna i grundskolorna och gymnasierna störande höga ljudnivåer och dålig arbetsro under skoldagen. Dessa upplevelser har samband med till exempel trötthet, huvudvärk och koncentrationssvårigheter. Även skolans personal utsätts för höga ljudnivåer, vilket kan påverka välbefinnandet i arbetet och anstränga rösten. Att minska höga ljudnivåer och dålig arbetsro stöder således både elevernas förutsättningar för lärande och personalens hälsa i arbetet.

Hantering av höga ljudnivåer som en del av lokalplaneringen

I Esbo är hanteringen av höga ljudnivåer och dålig arbetsro i skolorna redan nu en central del av planeringen, byggandet, ombyggnaden och användningen av skollokaler. För nya lokaler och lokaler som ska ombyggas följs Esbo stads anvisningar för funktionell skolplanering, där kvaliteten på ljudmiljön och hanteringen av den sensoriska belastningen är en väsentlig del av definitionen av en god och inkluderande inlärningsmiljö. I anvisningen betonas bland annat en tydlig avskiljning av undervisningssalarna och korridorområdena, den akustiska planeringen av lokalerna, tillräcklig ljudisolering samt hanteringen av efterklang. Särskild uppmärksamhet ägnas åt stora rum som är utsatta för buller, såsom matsalar, gympasalar och skolans gemensamma entréhallar samt trafikområden.

Funktionella och pedagogiska lösningar

Utöver den strukturella och tekniska planeringen betonar staden funktionella och pedagogiska lösningar för hantering av höga ljudnivåer. Enligt forskningsrön är förebyggande av höga ljudnivåer och lösningar som hänför sig till vardagspraxis ofta de mest verkningsfulla och samtidigt mest kostnadseffektiva metoderna.

Till metoderna hör till exempel grupp- och lokalarrangemang, möjlighet att arbeta i smågrupper, tillgång till lugna rum och vilorum samt skolspecifika rutiner som stöder arbetsron och klara förflyttningssituationer under skoldagen. Det är också centralt att effekterna av höga ljudnivåer presenteras på ett begripligt sätt som en del av skolans gemensamma verksamhetskultur. I Esbo främjas redan nu en minskning av höga ljudnivåer och dålig arbetsro på ett övergripande sätt som en del av planeringen och ombyggnaden av skolor samt i den dagliga verksamheten.

Expertkunskap om verkningarna av höga ljudnivåer

I Institutet för hälsa och välfärd och Finska Hörselförbundets expertmaterial betonas det att höga ljudnivåer inte bör granskas enbart med hjälp av decibelnivåer eller lagstadgade gränsvärden. Upplevd störning, belastning och de höga ljudnivåernas inverkan på kognitivt arbete är centrala faktorer i skolmiljön. Staden beaktar dessa utgångspunkter som en del av lokalplaneringen, den pedagogiska planeringen och skolornas verksamhetsmodeller i skolvardagen.

Bedömning om ett separat program för bekämpning av höga ljudnivåer

I nuläget anses det dock inte vara ändamålsenligt att utarbeta ett separat program för bekämpning av höga ljudnivåer för hela staden. Skolornas byggnadsbestånd, lokallösningar och verksamhetsmiljöer varierar betydligt, och fungerande lösningar kräver att varje skola och lokal granskas separat. Dessutom förutsätts för ett lagstadgat program för bekämpning att de dagliga bullergränsvärdena överskrids, vilket i regel inte förekommer i skolorna. Ett enhetligt program av allmän karaktär riktar sig inte nödvändigtvis effektivt till de situationer där höga ljudnivåer och dålig arbetsro upplevs vara särskilt betungande.

Tysta rum som en del av skolans vardag

De ungas syn på effekterna av höga ljudnivåer och dålig arbetsro har också framkommit i ungdomsfullmäktiges initiativ, där behovet av tysta rum eller vilorum som kan användas under skoldagen har betonats. Denna synvinkel stämmer överens med riktlinjerna i Esbo stads anvisningar för funktionell skolplanering, där en sinnesvänlig inlärningsmiljö samt möjligheten till lugn och ro, fokuserat arbete och stöd för sinnesregleringen betonas. I nya skolor och skolor som ombyggs granskas lokaler som lämpar sig för vila och lugn verksamhet som en del av lokalplaneringen och helhetslösningen i enlighet med skolspecifika behov och möjligheter. I den dagliga verksamheten kan motsvarande lokaler och lokallösningar utnyttjas flexibelt som en del av skolans vardag och för att stödja elevernas välbefinnande.

Slutsatser

Problemen i anslutning till höga ljudnivåer och dålig arbetsro i skolorna behandlas redan nu systematiskt som en del av utvecklingen av verksamhetsmiljöerna i stadens skolor. Utvecklingsarbetet fortsätter som en del av den normala planeringen av verksamheten och lokalerna utan att ett separat program för bekämpning av höga ljudnivåer utarbetas.

Beslutshistoria

Nämnden för fostran och lärande 10.6.2026 § 137

Förslag

Föredragande
Direktören för sektorn för fostran och lärande Merja Narvo-Akkola

Nämnden för fostran och lärande ger ett utlåtande enligt redogörelsen om Henna Kajavas och 17 andra ledamöters motion 23.2.2026 om att minska höga ljudnivåer och dålig arbetsro i skolorna i Esbo.

Behandling

Direktören för sektorn för fostran och lärande Merja Narvo-Akkola hade förhinder och ärendet föredrogs av direktören för grundläggande utbildning Juha Nurmi.

Beslut

Nämnden för fostran och lärande:

Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Nämnden för fostran och lärande 27.5.2026 § 122

Förslag

Föredragande
Direktören för sektorn för fostran och lärande Merja Narvo-Akkola

Nämnden för fostran och lärande ger ett utlåtande enligt redogörelsen om Henna Kajavas och 17 andra ledamöters motion 23.2.2026 om att minska höga ljudnivåer och dålig arbetsro i skolorna i Esbo.

Behandling

Direktören för sektorn för fostran och lärande Merja Narvo-Akkola hade förhinder och ärendet föredrogs av direktören för grundläggande utbildning Juha Nurmi.

Walls lämnade understödd av Peltoniemi följande förslag till återremiss:

”Nämnden begär utlåtande om motionen om höga ljudnivåer och dålig arbetsro också av rådet för personer med funktionsnedsättning i Esbo, som i sin organisationsrepresentation har stor sakkunskap och kompetens i anslutning till krävande särskilt stöd för barn och unga också i fråga om sensorisk tillgänglighet.”

Efter avslutad diskussion frågade ordförande Laiho om Walls remissförslag kan godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget, konstaterade ordföranden att det godkänns enhälligt.

Beslut

Nämnden för fostran och lärande:

Nämnden beslutade att återremittera ärendet för ny beredning.

Nämnden Svenska rum 11.6.2026 § 67

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Merja Narvo-Akkola

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsen om ledamot Henna Kajavas och 17 andra ledamöters motion 23.2.2026 om att minska höga ljudnivåer och dålig arbetsro i skolorna i Esbo.

Behandling

Direktör för Svenska bildningstjänster Barbro Högström var föredragande, då direktör för sektorn för fostran och lärande Merja Narvo-Akkola var förhindrad.

Beslut

Nämnden Svenska rum
Förslaget godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 17.8.2026 § 264

Förslag

Föredragande
Direktören för sektorn för fostran och lärande Merja Narvo-Akkola

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Henna Kajavas m.fl. motion 23.2.2026 om att minska höga ljudnivåer och dålig arbetsro i skolorna i Esbo samt konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustoaloite melun ja rauhattomuuden vähentämiseksi Espoon kouluissa
- Nuorisovaltuuston lausunto valtuustoaloitteeseen melun ja rauhattomuuden vähentämiseksi Espoon kouluissa
- Espoon vammaisneuvoston lausunto valtuustoaloitteeseen melun ja rauhattomuuden vähentämiseksi Espoon kouluissa

För kännedom